

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita R. P. Ioannis Francisci Regis, è Societate Iesv

La Broue, Claude de

Coloniæ, 1660

Avctarivm Latini Interpretis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45172

dies novem convalesceret, per quos Nicolai uxor quotidiè certum precum numerum viri causâ persolveret, alioqui novem illa lacra non facturum. Et ecce tibi, dum pia mulier preces peragit, die septimo prorsus convaluit conjux: atque id Nicolaus ipse sincerè coram Deo affirmavit non semel.

F I N I S.

A V C T A R I V M L A T I N I
I n t e r p r e t i s .

Non est consilii mei, quidquam hic aut praedicare, aut afferre præjudicatum, quod ad Venerabilem Servum Dei, cuius Vitam Latini verti, Sanctum aut Beatum declarandum pertineat. Addo item, ut ubique sententia quam maxima potui fide institi, sic non usquequaque reddidisse me verba verbis: quod quidem paulò liberius usurpare institui, ex quo didici Tolosâ, P. Claudium la Brouë,

Brouie, Gallica Vitæ Scriptorem, è vivis excessisse.
Quod verò ea ex parte detraxi, supplevi aliunde
cum fœnore, AUCTARIUM adjungens.

Quæ deinceps adjungemus, tamen si
nondum typis excusa, non tamen, ut qui-
vis judicabit, minori fide digna censenda
quàm quæ jam prodierunt: quando missa
Tolosam sunt à Parocho Lalovescensi,
cum præfatione, ne verbulum quidem à se
additum ad ea quæ tabulis Lalovescensi-
bus consignata sunt; Tolosâ ad me, à R.P.
Guillelmo Chabrono, tunc Collegii Tolo-
sani Rectore, viro gravi, & pro suo merito
singularis auctoritatis: paucula adjecta
aliunde, aut Medicorum Chirurgorum-
que, aut eorum ipsorum qui in se ipsis ex-
perti sunt testificatione firmata.

Maria Auracia ex pago S. Theofredi à
Monasterio, cū de mense Junio anni mille-
simi sexcentesimi quinquagesimi primi co-
mité se dedisset illustri feminæ, uxori Dy-
nastæ Veyracensis, venerationis ergò ad
tumulum Francisci Regis pergenti, ubi
deventum ad locum est, ex muliebri levi-
tate per jocum dissipare glebam cepit, quæ
tumulum contegebatur. At non impunè:
contí-

continuò dextra cum brachio toto gravi dolore correpta est : cuius causam illa in suam propè impietatem referens, ibidem in preces prostrata ubi aliquandiu oraverat , illicò omni doloris sensu liberata est.

Eodem anno Anna Perelia ex vico Molas, Parœciæ S. Valerii, quo die accessura quartana erat, quâ totos octo menses fuerat conflictata, proficisci Lalovelcum cùpiens unâ cum vicinis mulieribus aliquot, ad P. Franciscum religiosè venerandum; febri prorsus caruit , eodemque cum pio comitatu pervenit , itineris parte maximâ confessâ pedibus, quod tamen iter, leucarum quinque Gallicarum est.

Eodem itidem anno Maria Molina, ex Parœciâ Marlensi , Diœcesis Anicensis, in renum & cordis dolore tam gravi, ut immensos extorqueret ab ægra clamores , statim atque votum filiæ causa mater ad Francisci decus nuncupaverat, levata magnopere , post dies aliquot planè convaluit. Denique Franciscus Verasius ex pago S. Juliani , postquam tertianâ sesqui-mensem laboraverat, quo momen-

momento simile votum edidit, febri illico caruit.

Anno autem millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, quarto Idus Septembris, Claudius Chamblasius, Petrusque filius, Aniciensis Diœcesis, diuturnâ epilepsia planè liberati sunt, postquam se Lalovescum venturos voverant. Benedicta Tranchana, Diœcesis ejusdem, Lalovescum venit illi Non Jun. ex voto, quod febri, quâ sesqui annum totum vexata fuerat, liberata esset, statim atque ad eum medium opem Francisci imploraverat,

Joanna Quina, Diœcesis ejusdem, gravi dolore genu alterius torquebatur (dextrum instrumentumve esset, haud prodidit Relatio Gallicè scripta: quod idem semel dictum, intelligendum locis aliis, quoties à me similia non ponuntur distinctius) eò majori mentis angore, quod causam mali abs te ignorari, Medici profitebantui. Itaque parum eorum arti confusa, ad medicinam longè efficaciorē confugit, hoc est, ad votum, quo se sepulchrum Francisci visuram recepit. Neque se fessellit sancte concepta opinione vestigio dolor remisi; post, abscessit penitus.

39

Elizabetham Ferretiam, ex pago Plasio,
 Archiepiscopatus Viennensis, sic impotem
 sui reddiderat dementia, ex causâ ignotâ,
 ut ad deponendas in Aede sacrâ vester sese
 compararet. In istâ tantâ deliratione
 opem implorat miseræ conjux, Francisci
 famuli Dei, ab astante Sacerdote compre-
 cans, ut Sacrificium uxoris causâ offerret.
 Cum is se facturum recepisset feriâ tertią
 hebdomadæ proximè sequentis, eadem
 luce compos esse sui cepit Elizabetha, sic,
 ut ex eo tempore, nullum penitus in eâ de-
 lirationis vestigium extiterit.

Joanna Lova, ex pago S. Romani, Lug-
 dunensis Diœcesis, ad Francisci tumulum
 deduxit, seu potius vectandos curavit filio-
 los tres, quorum natu maximus, quinque-
 nis, alter quadrinus, ultimus menses dum-
 taxat duodeviginti natus erat. Horum
 nullus gradi ad eam diem potuerat, nisi
 quod quinquennis ille ad annum ætatis
 alterum, utcunque pedes ac gressum mo-
 verat, mox morbo correptus, gressus im-
 postotostres annos consequentes reman-
 serat: natu autem minimus sic præterea dis-
 solutus erat artibus, ut neque erigere au-
 movere

moveare caput, neque cruribus niti, aut renibus posset: ut vix ac ne vix quidem speraret mater, posse se eum domum reducere cum fratribus; quippe quem in itinere penè vita defecerat. Ergo cum Lalovescum pervenisset VI. Cal Junii, anni ejusdem, ubi secundum Sacrificium quod in sacello in quo famuli Dei corpus facet, fecerat ex matri's voto Sacerdos; idem ille infantulus nondum bimus prorsus se convaluisse prolixè indicavit fronte hirati, oculis lassioribus, & toto habitu vultus corporisque prorsus mutato, adeò ut matri risu teneriore blandiretur. Fratres duo, qui insistere anteà pedibus nunquam potuerant, firmo vestigio incessere jam tum in spectantium oculis.

Antonilla Lorgæa, Viennensis Diœcessis, postquam sexennium totum jacuerat ex morbo, tam atrociter saeviente, ut ne assurgere quidem posset, aut nisi pedibus; post sacra novem singula singulis diebus Lalovesci peracta ex voto, sic è contumaci morbo emersit, ut in spectantium oculis, qui supra centum aderant, fulcra lignea quibus diu ussa fuerat, in Aede sacrâ ibidem

reliquerit, anathema recuperatæ artuum
fimmitudinis, pedum imprimis, quos ex eo
momento expedite ad gressum adhibuit.

Anno autem millelmo sexcentesimo
quinquagesimo quarto, Clara Garneria,
Annonæa cum capta & brachiis esset &
cruribus, quæ infirmitas à Medicis in pa-
ralysim degeneratura putabatur, neque re-
medium ullum è naturalibus procederet
yoxit se Lalovescum ad tumulum P. Fran-
cisci perrecturam. Votum consecuta con-
tinuò sanitas mente Septembri : Clara,
(quâ de causâ morata tandem fuerit, non
reperio) anno consequenti votum exolast
Lalovesci, V Non, Majas.

Joannes Benedictus, ex pago Carlato,
in Alvernis, Diœcesis S. Flori, chirographo
suo confirmavit Lalovesci III Non Jun-
se, cum gravi dysenteria menses viginti
cruciatus fuisset, desperantibus Medicis,
ægrique vitam conclamantibus, statim ar-
que yoto se obligavit adeundi ad P. Fran-
cisci tumulum, habuisse melius, dein pro-
grediente die planè convalescisse. Idemque
piâ operâ amici causa defungens, ad idem
Patris sepulchrum attulit, quod Antoniu-

Can-

Cantornetus vicinus ex eadem Diœcesi
oblaturum se voverat, (quid fuerit non re-
perio) quod ejusdem servi Dei ope &
gravi febre emersit, cum populari quadam
lue coniuncta, contrà Medicorum aliquot
sententiam, qui mortem ex eo consecuta-
ram pronunciaverant.

Joannes Montalit puer, unde cum Ma-
riâ germanâ sorore, cum antea gradiendi
facultate caruissent, ubi primum Laloves-
cum pervenere, hoc est, Non. Janii, quod
Francisci apud Deum patrocinium implo-
rarent, firmo vestigio ingredi cuperunt:
Catharina autem Varithia cum neque sta-
re posset, neque verò sedere ex imbecilli-
tate membrorum; voto ad idem sepul-
crum nuncupato, consanata illicò, eadem
die illud exoluit.

Catharina Montagnonia, Aniciensis
Diœcessis, tam impotens artuum mansit
biennium totum, ut cum stare nullo mo-
do posset, perpetuò subsideret, prono in
genua capite. Hæc cum deducta Lalo-
vescum esset mense Junio, ibidem post
homologesim ritè peractam, sacrâ synaxi

I 3 obitâ,

obitā, domum rediit erecta & valens, cum stupore popularium omnium.

Antonius Blachæus, Lugdunensis Tabellio publicus, sua ipse manuscripsit, chirographoque confirmavit. Ie, cum de mensa Majo in febrim incidisset, unde mors metuebatur; convaluisse ex voto ad tumulum P. Francisci veniendi: quod quidem votum Lalovesci exolvit VII Cal. Sexti anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti.

Anno M DC LVI Petrus Chambaldus Doctor in Jure Civili, auctiorque causarum, testatus est Lalovesci, Ignatium Chambaldum filium, cum ante quadriennium, hoc est, anno M. DC. LII, in Turnouensi Collegio daret operam literis, in periculosa febrim incidisse: eā cum laboraret quartum jam diem, Professorem è Nostris quo Magistro utebatur, piè suggestisse, uti ad opem P. Francisci Regis configueret. Cum annueret æger, simul hausit cum aquâ pulvisculi aliquid ex sepulcro famuli Dei; simul vovit, se, siquidem è morbo emerget, Lalovescum itum, ibidemque Sacrum curaturum, gra-

cūs

eiis Deo agendis, Confessionisque, & sacræ Eucharistiae Sacraenta obitum. Votum consecuta sanitas; post quatriduum virium satis habuit ad equitandum; ita cum patre domum repetit valens, nec ultra à febri tentationem ullam sensit. Id adeò testatus patet ipse est Lalovesci, suoque, & filii chirographo confirmatum esse voluit, Nonis Maii, tarditatem suam meritò incusans, qui tandem differri passus sic voti solutionem.

Antonia à Rupe cum graviter ex ischia-de laboraret, neque post Sacrum novendiale ad S. Bartholomæi venerationem peracto, haberet melius, nedum à remediis aliis levamenti quidquam nacta esset; triduo, quatriduove post, quam Lalovescum perrectoram se moverat, planè convalluit. Votum ibidem Lalovesci Cal. Julii exolutum.

Margaritæ Bussoniæ, Aniciensi, vexatae dolore acerrimo, in dextra femore, late nte sic, ut illius causa à Medicorum nemine deprehendi potuerit; postquam dies i p̄flos quindecim caruerat & cibo & potu, quip p̄cū neutrum posset admittere; oblatū præ-

properè carnis frustulum, penè vitam ademit : atque adeò cum jam jam animam actura videretur, sacro oleo ad extremum certamen inuncta est. Dum nihil nisi mors expectabatur, ipsa ultrò potrigi sibi cum aquâ pulvisculum jubet ex P. Francisci sepulcro: & vix hauserat, ejusdem opem pie & religiosè implorans, cùm drepente convalluit. Quare Lalovescum cum furcillis profecta, ad vorum quo se obligaverat persolvendum, ibidem pulvisculum extumulo ebibit denuò cum frigida: pauloque post, somnum cepit, quo dies noctesque quindecim prorsus caruerat : ex eo expurgiscens, continuò furcillas depositus, IX Cal. Aug.

Jacobus Rivalius, Aniciensis Diœcesis, cum triennium totum paralyticum passus esset tota dextra parte corporis; ad P. Francisci tumulum deportatus, post dies novem ibidem pie & religiose exactos, domum se recepit valens: remansit tantum ea pars aliquantò altera debilior. Id ipse ibidem Lalovesci testatus est, III Cal. Sextil.

Christophorum Perretum adolescentulam ex nobili familia, sic deformaverat fistula

fistula, quæ ad dextrum latus infrà mamillam extiterat, totumque jam biennium pure stillaverat per diversa capita duo, ut gibbum corpus esset. Et nulla peritia Medicorum, nulla Chirurgorum industria, medicinam facere potuerat, quantumcunque mater, filii per amans adhibuisse curæ & sumptuum: donec voto concepto ad servi Dei venerationem & decus, consanatum ulcus est. Votum exolutum Lalovesci Non. Octob.

Benedictus Gamponerius, ex Parœcia S. Romani, Diœcesis Lugdunensis, laborabat molesta debilitate nervorum Idextri brachii; quippe quæ cum gravi dolore conjuncta esset. Cum aliquando Vitam P. Francisci lecitaret, ecce tibi derepente dolor antè satis molestus, ingravescere, quasi de quærendo remedio admonens. Id ubi suggestum animo, vovet illicè se ad tunnulum Patris iturum venerationis ergò. Votum consecuta statim sanitas: ex eo momento dolore dextri brachii se prorsus caruisse testatus ipse est, chirographoque suo confirmavit, Lalovesci eodem anno, XV Cal. Novemb.

I 5

Jacmoni

z Jacmoni Medici, & Bergomhosii Pharmacopolæ testificatione & chirographo confirmatum est, (præterita tamen, nescio unde, designatione temporis,) Antoniam Estivaliam , postquam acerrimis capitis doloribus annum totum vexata fuerat, cum aliquando capillum pecceret, amarosi correptam fuisse, hoc est, illico videndi sensu destitutam prostrata, obstructo nervo optico videlicet, quem noxius humor quidam occupaverat, pupilla ceteroqui illæla. Veram mulierem ad remedia nihil non tentasse, nihil non adhiberi curasse eorum quæ ad depellendas affectiones illas oculorum admoveri solent: at incassum: cum nihil procederet, ex voto ter novies ad Ædem Sacram Collegii Aniciensis itaram, ad maxillam P. Francisci, quæ ibidem asservatur, venerandam; ea denique via pristinum oculorum usum recepisse.

Petri item Gaignereau Doctoris Medici, & Nicolai fratri ejusdem, Chirurgi Jarati urbis Aniciensis, testificatione & chirographo constat, Magdalena Arnaud, Sanctimonialem virginem in Cenobio B. Mariæ urbis ejusdem, hydrope formata,

ut

er vocant, liberatam ope famuli Dei fuisse,
(& quidem, ajunt ambo, per miraculum)
hoc modo. Anno millesimo, sexcentesimo,
quinquagesimo septimo, Magdalena
eadem correpta peripneumonia est: op-
presso hinc pectore, sic, ut animam ducere
vix posset, febris gravis intervenit, quæ de-
inde in lentam degeneravit. Hydrops
consecutus, & formatus quidem: qui cum
annum penè totum tenuisset, sic, ut à duo-
bus tribusve Medicis ægra conclamatæ
fuerit, ætate præsertim parum favente;
quippe cum quinquagenaria Monialis jam
esset. Accessit ad cumulum, inflammatio
in brachio valdè formidolosa, ex periculo
gangrænæ: ita, mortem in momenta præ-
stolabatur Sacramentis iis jam munita,
quibus munire se fidelium quisque ad feli-
cem transitum solet. Eo statu cum esset,
delata ad Cœnobium Maxilla servi Dei
est, aliis cuiusdam Sanctimonialis rogatu,
quæ ex morte alio decumbebat, VI Cal.
Martias anni sequentis, millesimi sexcen-
tesimi quinquagesimi octavi. Ubi inaudiit
Magdalena, Maxillam domi esse, petit
enixè ad se ut deferatur; quando eostatu

erat per quē sibi minimē liceret pergere o
 ubi ostendabatur Sanctimonialibus aliis.
 Allatam veneratur ægra, quantā maximā
 mentis demissione potuit: prehensa que
 pyxide, quā felix ipsanum continebatur,
 illicò vigoris viriumque sensit tantum,
 quantum satis fuit ad corpus ut cunque at-
 tollendum, quod perdiu facere nequie-
 rat: tum precatiunculam in hæc pauca ver-
 bula concepit: *Fidelis serve Dei, Dei voluntas
 fiat!* quæ quidem in eam sententiam pro-
 tulit, ut uno eodemque oculo mortem ac
 vitam quasi intuens, non consanari sese
 posceret, sed constantiam flagitaret, ad
 eas ærumnas doloresque æquo animo per-
 ferendos: momento eodem multiplex
 morbus abscessit. Nam & liberè ducere
 cepit animam, & appetitionem sumendi
 cibi sensit: tumorem autem noxiū depu-
 lit vis aquæ ingens, triduum totum manans
 è corpore. Itaque hebdomade eadem è
 lecto sui rexit: mirantibus cunctis qui de-
 plorato ejus statu cognoverant, & mi-
 raculum inclamatibus. Utroque testifi-
 cationis autographum penes me habeo,
 traditum Anicī IV Non. April. hujus
 ipsius

ip̄ius anni, nomi & quinquagesimi suprà
millesimum sexcentesimum.

Ante biennium autem, Henricus Ma-
zuyerius, in suprema Curia Tolosana Se-
nator, cum ex tertiana duplice periculose
laborans, cum gravissimo capitinis dolore
conjuncta, humanis jam remediis omni-
bus nequidquam adhibitis, percontanti
Cambolazio Collegi, num utendum cen-
seret tali tempore, pulviseulo ex tumulo
P. Francisci, quem quidem pulvisculum
dono ipse accepisset à quodam è Nostris?
se vero perlubenter facturum præfatus,
cum pulvisculum sorbueret; dolor qui-
dem capitinis abcessit continuo, febris ali-
quantò post, atque adeò intrà paucos dies
sanitas consecuta, nullo proposito alio re-
medio. Rem, tanquam extraordinariam,
testatam ipse voluit chirographo suo, To-
losæ postridie Nonas Sept. anni millesimi
sexcentesimi quinquagesimi septimi.

Duo denique è Nostris testati sunt re-
cens, salutarem se P. Francisci opem mirè
expertos in recuperandâ valetudine gravi-
ter afflitâ, eo modo quo exposuerunt ipsi,
suoque chirographo munierunt. Utriusq;

sensum reddo verbis ferè totidem Latinis,
quot ipsi Gallicè adhibuerunt. Alter, non-
dum, quantum quidem judico, Sacerdos,
sic de se ipse proficeret:

Ego Joannes Passinges, è Societate Jesu,
testor corām Deo, vexatum me fuisse an-
nos quinque sexve, morbo colico renali,
quem vocant, unde tam graves dolores ex-
istebant, ut identidem me penè exanimem
relinquerent: tamque miserè afficiebar, ut
vix dies abiret ullus, sine molestissimis in-
commidis, non modò nullo levamento
ex variis remediis, quibus illo tam longo
intervallo ex Medicorum præscripto usus
sum, sed etiam malo ingravescente ex usu
aquarum mineralium, quas anno uno &
altero adhibui. Cum igitur inutiliter à me
cuncta ista fieri animadverterem, ad opem
Sanctorum complurium confugi, at in-
cassum, donec Lugdunum missus à Supe-
rioribus, sensum quendam ingentem pie-
tatis animo concepi ergà B. P. Regis (sic
ipse loquitur, perinde atquè alii de quibus
dictum) de quo mira jam complura au-
dieram, promisi que me ad ejus tumulum
aditum exposcendæ sanitati. Ergo fa-
cultate

cultate accepta à Superioribus, eò perrexi,
non sine pergravi incommodo : ibi loci
cùm sacram synaxim obiissem, ad di-
femque præterea certum precium nume-
rum, Lugdunum me recepi, non valens
quidem, (neque enim morbus abscessit,
nisi post menses duos) sed cum firma qua-
dam fiducia, fore ut mihi B. Pater opitula-
retur. Id verò fecit tam integrè, ut toto
quinquennio consecuto, nullam gravein
tentationem superioris morbi passus sim,
per paucas leves. In cuius rei fidem hæc
subscripsi, debitum veritati testimonium
exolvens. Lugduni, in majori Collegio, vi-
gesimo Aug. anno millesimo sexcentesimo
quinquagesimo nono.

Alter autem sic: Ego infra scriptus, Reli-
giosus & Sacerdos Societatis Jesu, testor
corām Deo, me, cum triennium totum
grave hemorrhagia laborasse, ex rupta
seu vena, seu, ut periti quidam existimave-
re, arteria quadam ex minoribus; eò redi-
ctum ex prostratis penè viribus fuisse, ut
post tentata remedia plurima diversissi-
maque, præscripta à Medicis Parisiensi bus,
Lugdunensi bus, Gratianopolitanis, Massi-
liensi-

liensibus, Avenionensibus; postque imploratum nequidquam patrocinium duorum triumve Sanctorum è celebris; prædicaverint iidem artis Medicæ consulti non semel, me nequaquam ex eo morbo revalitum. Sed cum sub ea tempora auditione accepisse, aliquem alium ex morbo haud absimili B.P. Francisci Regis ope & patrocinio emerfisse, ingentem illi-
cò fiduciam quandam animo concepi, for-
re ut eo apud Deum sequestro consanarer.
Quare vovi, si sanitatem Dominus Deus
restitueret, Lalovescum iturum me, ad fa-
muli Dei tumulum, ibi loci sacrificatu-
rum agendis gratiis, & aliquid prætereare re-
ligiosè peracturum. Et sanctè testore à ipsâ
die inhibitum sanguinem fuisse, sic, ut nihil
deinceps incommodi inde persenserim,
totis videlicet annis novem. Huic rei testi-
ficandæ chirographum meum interposui,
Lugduni, decimo-tertio Aug. anni mille-
simi sexcentesimi quinquagesimi noni.

Benedictus Berthod.

Eandem ipse Latinus Interpres quoque
beneficentiam in me expertus sum, No-
vembri superiore. Nam cum jam dies tres,
noctes

noctes toridem molesto dolore laborassem, quia sinistrum brachium humero conjungitur; quarta autem nocte, ac postridie manè increaseret dolor, & cum stupore quidem brachii ejusdem, ab humero ad cubitum usque, sic, ut diffiderem me posse eo die Sacrum publicè facere, quod penè desperarem posse me satis attollere sacram Hostiam; postquam jam de accersendo Chirurgo, domi egeram, subiit ea cogitatio, quandoquidem penes me haberem in theca Reliquaria, Tolosâ ad me missa, osficulum ejusdem famuli Dei; ad illius opem confugiendum prius, quam quidquam aliud tentarem. Ergo ad Oratorium cubiculi privatim brevem orationem cum Antiphona recitavi, de cōmuni Confessoris non Pontificis: mox applicavi brachio thecam Reliquiarum. Et ecce tibi, post momenta aliquot sensi dissipari quiddam in brachio, humerum iner & cubitū, unde sic levatus sum, ut Sacrum post horam unā & alteram nec incommodè fecerim: admota autem deinceps identidem diu noctuq; Reliquaria theca eadem, intrà unum & alterum diem dolor stuporque evanuit.

F I N I S.